

18/10/22

TER BESLISSING

Aan Minister van SZW en Minister voor APP

nota

Nota BNC-fiche over Commissievoorstel voor een Raadsaanbeveling over toereikende minimuminkomens die actieve inclusie borgen

Datum
17 oktober 2022

Aanleiding

- De Europese Commissie heeft op 28 september jl. een voorstel voor een Raadsaanbeveling gepresenteerd inzake minimuminkomens (sociaal vangnet).
- Bijgevoegd BNC-fiche vat het voorstel samen en licht de voorgenomen kabinetsinzet toe met het oog op de onderhandelingen in Brussel.
- Tijdens de procedurevergadering van 11 oktober hebben de D66- en GL-fracties verzocht om het BNC-fiche zo snel mogelijk naar de TK te sturen.
- Het BNC-fiche staat op de agenda van de BNC van 26 oktober, de CoCo van 1 november en de MR van 4 november.

Uiterlijk bij
21 oktober 2022

Bijlage(n)
2

Geadviseerd besluit

- U wordt verzocht in te stemmen met de inhoud van bijgevoegd BNC-fiche en eventueel commentaar uiterlijk 21 oktober door te geven.
- U wordt verzocht in te stemmen met de planning, waarin het fiche na de MR van 4 november aan de TK wordt verzonden. Deze planning valt binnen de afspraken met de TK over BNC-fiches (zes weken). Wij zullen de griffie informeren dat dit de snelst mogelijke planning is.

Kernpunten

- Met dit voorstel voor een Raadsaanbeveling over minimuminkomens (denk in NL aan bijstand, toeslagen en gemeentelijk minimabeleid) beoogt de Commissie armoede en sociale uitsluiting binnen de EU tegen te gaan.
- Een Raadsaanbeveling is een niet-bindend instrument dat de lidstaten naar eigen inzicht kunnen gebruiken ter ondersteuning van hun nationale beleid.
- De inhoud van het voorstel spoort grotendeels met staand en beoogd Nederlandse beleid. In vergelijking met andere lidstaten is het NLse beleid op dit thema relatief goed ontwikkeld. Zo scoort NL goed op veel uitdagingen die de Commissie aanwijst, bijvoorbeeld op toereikendheid: volgens de norm die de Commissie hanteert in haar analyse is NL de enige EU-lidstaat die een toereikend sociaal minimum biedt. De beoordeling in het fiche is dan ook overwegend positief.
- Wel wordt benadrukt dat de vormgeving van het sociaal vangnet primair een nationale bevoegdheid is. Een aantal gedetailleerde aanbevelingen stroken niet met staand beleid. Zo laat het individueel inclusieplan te weinig ruimte voor de beleidsvrijheid van de gemeenten in de uitvoering van de Participatiewet. Daarnaast wijkt de aanbevolen beslistermijn van 30 dagen af van de termijn van acht weken in de Algemene wet bestuursrecht, al ondervangt de Participatiewet dit door een voorschot op de bijstand te verplichten na vier weken. Gelet op de niet-bindende aard van de Raadsaanbeveling, hoeft NL deze termijn niet over te nemen.

Toelichting

Voorstel Europese Commissie op hoofdlijnen (onderdeel 2 van het fiche)

Datum

17 oktober 2022

Aan lidstaten wordt voorgesteld om de volgende aanbevelingen over te nemen:

- Een sociaal vangnet aanbieden dat toereikend is en tegelijkertijd genoeg activerende prikkels bevat voor degenen die kunnen werken.
- Het sociaal minimum jaarlijks toetsen en indien nodig bijstellen.
- De toegankelijkheid van inkomenssteun waarborgen en niet-gebruik voorkomen. Dit kan door middelengrenzen op de leefsituatie af te stellen en middels transparante en non-discriminatoire voorwaarden. Aanvragen zijn idealiter gebruiksvriendelijk en hanteren een beslistermijn van 30 dagen. Bezwaarprocessen zijn snel en kosteloos. Overheden zouden rechthebbende niet-gebruikers actief kunnen benaderen, met inachtneming van privacy.
- Voldoende stimulansen inbouwen richting (om)scholing of werk, met speciale aandacht voor jongvolwassenen. Het aanbieden van voorzieningen aan werkgevers kan de overgang naar werk faciliteren. Inkomenssteun kan het beste worden afgebouwd naarmate het inkomen uit werk toeneemt.
- Een individuele benadering voor sociale inclusie hanteren en dienstverlening coördineren. Een individueel inclusieplan, met doelen en middelen, draagt hieraan bij.
- Toereikende financiering beschikbaar stellen voor uitkeringen en re-integratie.
- Het sociale vangnet doorlopend monitoren en privacy-respecterende systemen ontwikkelen om de sociale inclusie van gebruikers te volgen.
- Om de drie jaar aan de Commissie rapporteren over de implementatie van de aanbeveling, die idealiter eind 2030 is voltooid.

Beoordeling van het voorstel in het fiche (onderdeel 3b van het fiche)

- De appreciatie is op hoofdlijnen positief.
- De strekking van de aanbevelingen komt grotendeels overeen met staand Nederlands beleid. Zo deelt het kabinet enerzijds het principe dat het sociale vangnet voldoende en stabiele financiële steun behoort te bieden voor een stabiel en voldoende besteedbaar inkomen, en anderzijds dat het stelsel effectieve prikkels bevat ten behoeve van participatie op de arbeidsmarkt.
- Het kabinet onderschrijft ook aanbevelingen die in lijn zijn met lopende verkenningen en voorgenomen aanpassingen van het beleid. Zo heeft het kabinet onlangs de Commissie Sociaal minimum ingesteld, werkt het kabinet aan een grondslag voor gegevensdeling om potentiële uitkeringsgerechtigden proactief te benaderen, en zorgt het met het traject *Participatiewet in balans* voor meer menselijke maat in regelgeving en uitvoering — zowel bij het bieden van inkomenssteun als bij de begeleiding naar werk of participatie.
- Tegelijk benadrukt het kabinet dat de thema's in de aanbeveling primair een nationale aangelegenheid blijven, zoals de Commissie ook zelf aangeeft. Het is daarom positief dat de Commissie een juridisch niet-bindend instrument (een Raadsaanbeveling) voorstelt en dat de tekst markeert dat rekening gehouden moet worden met nationale omstandigheden en benaderingen.
- Om additionele administratieve lasten te voorkomen, zet NL erop in dat er zoveel als mogelijk wordt aangesloten bij bestaande statistieken, indicatoren en rapportageverplichtingen (zoals die binnen het Europees Semester).

Krachtenveld

- Uit een eerste bespreking van het voorstel blijkt dat een meerderheid van de lidstaten overwegend positief staat tegenover de Raadsaanbeveling.

Eerder proces en vervolg

- Het fiche is binnen SZW afgestemd met [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].
- Het is mogelijk dat er nog wijzigingen worden doorgevoerd in het fiche n.a.v. het BNC-overleg op 26 oktober, waar ook de VNG meeleeft. Over deze wijzigingen informeren wij u via het CoCo-advies voor de MR van 4 november.

Bijlagen**Datum**
17 oktober 2022

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	BNC-fiche over Commissievoorstel voor een Raadsaanbeveling over toereikende minimuminkomens die actieve inclusie borgen	Ter beslissing	De ambtelijk voorgestelde Nederlandse inzet is in het bijgevoegde BNC-fiche terug te vinden onder onderdeel 3b.
2	Voorstel Europese Commissie voor Raadsaanbeveling voor toereikende minimuminkomens die actieve inclusie borgen	Ter informatie (niet meesturen)	